

Sygn. akt *X Kz 1559/17*

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie X Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: ***SSO Monika Jankowska***

po rozpoznaniu w sprawie o czyn z art. 51 i 52 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych zażalenia pełnomocnika **R. W.**

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt II Kp 2606/17

w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy radcy prawnego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt II Kp 2606/17, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie – na podstawie 180 § 2 k.p.k. – zwolnił z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej radcę prawnego R. W.

na okoliczności związane z dołączeniem do pozwu o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wniesionym w dniu 27 stycznia 2016 r., listy osób będących dłużnikami, a także odnośnie wierzytelności, które podlegały przeniesieniu na mocy umowy cesji wierzytelności.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł pełnomocnik r. pr. R. W., zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na jego treść, tj.

a) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 180 § 2 k.p.k., skutkującą błędem w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że okoliczności będące przedmiotem postępowania w sprawie (...) nie mogą zostać ustalone na podstawie innego dowodu;

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 168 k.p.k., poprzez pominięcie podczas orzekania okoliczności niewymagających dowodu, m.in.:

- obowiązki nałożone przez ustawę o radcach prawnych (URP) na radcę prawnego, sygnującego pozew, polegające na braku podstawy prawnej do potwierdzenia za zgodność z oryginałem wyciągów z dokumentów;

- uprawnienia przyznane drugiej stronie w art. 129 k.p.c., który nakłada na stronę, powołującą się w piśmie na dokument, obowiązek złożenia na żądanie strony przeciwnej oryginału dokumentu jeszcze przed rozprawą.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieuwzględnienie wniosku prokuratora o zwolnienie r. pr. R. W. z tajemnicy zawodowej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy

do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wywiedzione w sprawie skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Na wstępie należy zaznaczyć, że radca prawny jest obowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej (art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych – u.r.p.). Nie może być zwolniony od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę (art.3 ust. 5 u.p.r.).

Zgodnie z art. 180 § 2 k.p.k., dopuszczalne jest zwolnienie z tajemnicy radcy prawnego tylko wówczas, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości a okoliczność nie może zostać ustalona na podstawie innego dowodu.

Nie ulega wątpliwości, że zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 180 § 2 k.p.k. musi nastąpić przy kumulatywnym spełnieniu dwóch przesłanek, którymi są: niezbędność dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz brak możliwości ustalenia danej okoliczności na podstawie dowodu innego niż ten, który objęty jest tajemnicą zawodową. Zastosowanie art. 180 § 2 k.p.k. winno następować jedynie w sytuacjach koniecznie tego wymagających i na podstawie rzeczowo uzasadnionych argumentów.

Wskazać należy, iż doniosłość społeczna m.in. radcy prawnego sprawia, że decyzja o zwolnieniu z tajemnicy zawodowej nie może być traktowana jak formalność. Tajemnica radcy prawnego stanowi bowiem gwarancję właściwego wykonywania niniejszego zawodu. Udzielenie pomocy prawnej przez radców prawnych jest istotnym czynnikiem zapewniającym prawidłowość procesu stosowania prawa, a w szczególności współokreśla prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Należy zatem starannie dokładnie przeanalizować okoliczności sprawy i podejmować decyzję o zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy tylko wtedy, gdy ujawnienie okoliczności objętych tą tajemnicą jest rzeczywiście konieczne dla zapewnienia prawidłowego orzekania, gdyż brak jest w tym przedmiocie innych wystarczających dowodów.

Przesłanka niemożności ustalenia okoliczności na podstawie innego dowodu, opisana w art. 180 § 2 k.p.k. wskazuje na obiektywną niemożność, co oznacza faktyczne nieistnienie takiego źródła dowodowego, które mogłoby dostarczyć informacji na dany temat.

Tymczasem analiza akt przedmiotowego postępowania prowadzi do jednoznacznego wniosku, że Sąd Rejonowy podjął nieprawidłową decyzję w tym przedmiocie. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu orzeczenia zaniechał podania w sposób szczegółowy powodów przemawiających za zwolnieniem r. pr. R. W. z zachowania tajemnicy zawodowej.

Zaznacza się przy tym, że dla zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej czy radcy prawnego w trybie art. 180 § 2 k.p.k. nie wystarczy jedynie odnotowanie – zacytowanie okoliczności ujętych w treści tego przepisu. Niezbędnym jest rozważenie i osadzenie podjętej decyzji procesowej w realiach dowodowych rozpoznawanej sprawy (zob. postanowienie SA w Łodzi z dnia 6 maja 2015 r. sygn. akt II AKz 225/15) – czego w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia zabrakło.

Mając na uwadze charakter wykonywanego zawodu oraz sposób wejścia w posiadanie tego rodzaju informacji stwierdzić należy, iż podejmowanie decyzji w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy zawodowej powinno należeć do rzadkości i być wykorzystywane jedynie w sytuacjach, w których narażenie gwarancji wzajemnego zaufania i swobodnego wykonywania w/w profesji jest w pełni uzasadnione. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie wykazał, że w realiach niniejszej sprawy takie okoliczności zachodzą.

Z utrwalonego stanowiska sądów wynika, że doniosłość społeczna zawodu radcy prawnego

oraz szczególnie charakter art. 180 par 2 k.p.k., który wprowadza wyjątek od zasady dochowania przez radcę prawnego tajemnicy zawodowej, powoduje, że przepis ten za każdym razem powinien być stosowany przez sąd w sposób nad wyraz rozważny i przemyślany.

Ochrona tajemnicy radcy prawnego jest jedną z gwarancji prawidłowego wykonywania tego zawodu, jako zawodu zaufania publicznego, której celem jest ochrona zaufania jakim obdarza radcę prawnego jego klient. Skutkuje to zaistnieniem warunku koniecznego do prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i zachowania zasad przestrzegania Konstytucji RP (art. 2 Konstytucji RP).

Podkreślić zatem należy, że przestrzegania zasady tajemnicy radcy prawnego leży w dobrze pojętym interesie publicznym.

Oceniając podstawy uchylenia tajemnicy radcy prawnego, nie można pominąć charakteru i rodzaju czynu, który podlega rozpoznaniu, jego wagi, a co za tym idzie dobra wymiaru sprawiedliwości.

Powyższe okoliczności, skłaniają Sąd Okręgowy do uznania racji skarżącego i uwzględnienia wywiedzionego zażalenia.

W końcu nie można też zapominać, że nawet nieuwzględnienie wniosku o zwolnienie z tajemnicy radcy prawnego na danym etapie postępowania, nie stoi na przeszkodzie by tożsamy wniosek w późniejszym czasie został przez prokuratora wywiedziony ponownie.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji postanowienia.